OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2003 Rhif 237 (Cy.35)

GOFAL CYMDEITHASOL, CYMRU
PLANT A PHERSONAU IFANC, CYMRU

Rheoliadau Gwasanaethau Maethu (Cymru) 2003

Wedi'u gwneud	- -	*6 Chwefror 2003*
Yn dod i rym	- -	*1 Ebrill 2003*

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd iddo gan adrannau 16(2), 22(1), (2)(a) i (c), (e) i (j), (6), (7)(a) i (h), (j), 25(1), 34(1), 35(1), 48(1), 118(5), (6) a (7) o Ddeddf Safonau Gofal 2000(**1**) ac adrannau 23(2)(a) a (9), 59(2) a 62(3) o Ddeddf Plant 1989(**2**) a pharagraff 12 o Atodlen 2 iddi, ac ar ôl ymgynghori â'r personau hynny y mae'n barnu eu bod yn briodol(**3**), drwy hyn yn gwneud y Rheoliadau canlynol:

RHAN I

CYFFREDINOL

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Gwasanaethau Maethu (Cymru) 2003 a deuant i rym ar 1 Ebrill 2003.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys i Gymru yn unig.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn, oni fydd y cyd-destun yn mynnu fel arall,

ystyr "arweiniad plant" ("*children's guide*") yw'r arweiniad ysgrifenedig a luniwyd yn unol â rheoliad 3(3);

(**1**) 2000 p.14. Mae'r pwerau hyn yn arferadwy gan y Gweinidog priodol, sydd wedi'i ddiffinio yn adran 121(1) o'r Ddeddf Safonau Gofal, mewn perthynas â Chymru, fel Cynulliad Cenedlaethol Cymru ac mewn perthynas â Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon fel yr Ysgrifennydd Gwladol. Mae "prescribed" a "regulations" wedi'u diffinio yn adran 121(1) o'r Ddeddf honNo.

(**2**) 1989 p.41. Caiff swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan Ddeddf 1989 eu gwneud yn arferadwy gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn rhinwedd cynnwys Deddf 1989 yn Atodlen 1 i Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999, O.S.1999/672 (*gweler* erthygl 2(a) o Orchymyn 1999 ac adran 22(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 (p.38).

(**3**) *Gweler* adran 22(9) o Ddeddf 2000 am y gofyniad i ymghynghori.

mae "asesu" neu "asesiad" ("*assessment*") i'w dehongli yn unol â rheoliad 27(1);

ystyr "asiantaeth faethu annibynnol" yw asiantaeth faethu o fewn ystyr "*independent fostering agency*" yn adran 4(4)(a) o Ddeddf 2000 (cyflawni swyddogaethau awdurdodau lleol mewn cysylltiad â lleoli plant gyda rhieni maeth);

ystyr "awdurdod ardal" ("*area authority*") yw'r awdurdod lleol y mae plentyn wedi'i leoli yn ei ardal mewn unrhyw achos lle nad yw'r awdurdod lleol hwnnw yn awdurdod sy'n gyfrifol am y plentyn;

ystyr "awdurdod cyfrifol" ("*responsible authority*"), mewn perthynas â phlentyn, yw'r awdurdod lleol neu'r corff gwirfoddol yn ôl fel y digwydd, sy'n gyfrifol am leoli'r plentyn;

ystyr "corff" ("*organisation*") yw corff corfforedig;

ystyr "cymeradwyaeth" ("*approval*") yw cymeradwyaeth fel rhiant maeth yn unol â rheoliad 28 a dehonglir cyfeiriadau at berson sydd wedi'i gymeradwyo yn unol â hynny;

ystyr "Cynulliad Cenedlaethol" ("*National Assembly*") yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru;

mai i "cytundeb gofal maeth" ("*foster care agreement*") yr ystyr a roddir iddo gan reoliad 28(5)(b);

mae i "cytundeb lleoliad maeth" ("*foster placement agreement*") yr ystyr a roddir iddo gan reoliad 34(3);

ystyr "darparydd cofrestredig" ("*registered provider*") mewn perthynas ag asiantaeth faethu yw person sydd wedi'i gofrestru o dan Ran II o Ddeddf 2000 fel y person sy'n rhedeg asiantaeth faethu(**4**);

ystyr "darparydd gwasanaeth maethu" ("*fostering service provider*")—

(a) mewn perthynas ag asiantaeth faethu, yw person cofrestredig; neu

(b) mewn perthynas â gwasanaeth maethu awdurdod lleol, yw awdurdod lleol;

ystyr "datganiad o ddiben" ("*statement of purpose*") yw'r datganiad ysgrifenedig sy'n cael ei lunio yn unol â rheoliad 3(1);

ystyr "Deddf 1989" ("*the 1989 Act*") yw Deddf Plant 1989;

ystyr "Deddf 2000" ("*the 2000 Act*") yw Deddf Safonau Gofal 2000;

ystyr "gwasanaeth maethu" ("*fostering service*") yw—

(a) asiantaeth faethu o fewn ystyr "fostering agency" yn adran 4(4) o Ddeddf 2000; neu

(b) gwasanaeth maethu awdurdod lleol;

ystyr "gwasanaeth maethu awdurdod lleol" ("*local authority fostering service*") yw cyflawni swyddogaethau maethu perthnasol gan awdurdod lleol o fewn ystyr "relevant fostering functions" yn adran 43(3)(b) o Ddeddf 2000;

ystyr "lleoliad" ("*placement*") yw unrhyw leoliad plentyn sy'n cael ei wneud gan—

(a) awdurdod lleol o dan adran 23(2)(a) o Ddeddf 1989 neu gorff gwirfoddol o dan adran 59(1)(a) o Ddeddf 1989 nad yw—

  (i) yn lleoliad gyda pherson sy'n dod o fewn adran 23(4) o'r Ddeddf honno; na

  (ii) yn lleoliad ar gyfer mabwysiadu; a

(b) ac eithrio yn Rhan V o'r Rheoliadau hyn mae'n cynnwys lleoliad sy'n cael ei drefnu gan asiantaeth faethu annibynnol sy'n gweithredu ar ran awdurdod lleol; ac mae cyfeiriadau at blentyn sy'n cael ei leoli i'w dehongli yn unol â hynny;

(**4**) O dan adran 121(4) o Ddeddf 2000 y corff gwirfoddol ei hun yw'r person sy'n rhedeg asiantaeth faethu sy'n dod o fewn ystyr "fostering agency" yn adran 4(4)(b) o'r Ddeddf honno (corff gwirfoddol sy'n lleoli plant gyda rhieni maeth o dan adran 59(1) o Ddeddf 1989).

ystyr "panel maethu" ("*fostering panel*") yw panel sy'n cael ei sefydlu yn unol â rheoliad 24;

ystyr "person cofrestredig" ("*registered person*") mewn perthynas ag asiantaeth faethu yw unrhyw berson sy'n ddarparydd cofrestredig neu'n rheolwr cofrestredig yr asiantaeth faethu;

ystyr "rheolwr cofrestredig" ("*registered manager*") mewn perthynas ag asiantaeth faethu yw person sydd wedi'i gofrestru o dan Ran II o Ddeddf 2000 fel rheolwr yr asiantaeth faethu;

mae "rhiant" ("*parent*"), mewn perthynas â phlentyn, yn cynnwys unrhyw berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn;

ystyr "rhiant maeth" ("*foster parent*") yw person y mae plentyn wedi'i leoli gydag hwy neu y gellir ei leoli gyda hwy o dan y Rheoliadau hyn, ac eithrio yn Rhannau IV a V o'r Rheoliadau hyn lle nid yw'n cynnwys unrhyw berson y mae plentyn yn cael ei leoli gyda hwy gan awdurdod lleol o dan reoliad 38(2);

ystyr "swyddfa briodol" ("*appropriate office*") mewn perthynas â gwasanaeth maethu—

(a) os oes swyddfa wedi'i phennu o dan baragraff (2) ar gyfer yr ardal y mae'r gwasanaeth maethu wedi'i leoli ynddi, yw'r swyddfa honno;

(b) mewn unrhyw achos arall, yw unrhyw un o swyddfeydd y Cynulliad Cenedlaethol.

mae "unigolyn cyfrifol" ("*responsible individual*") i'w ddehongli yn unol â rheoliad 5(2)(b)(i);

ystyr "ymarferydd cyffredinol" ("*general practitioner*") yw ymarferydd meddygol cyffredinol sydd—

(a) yn darparu gwasanaethau meddygol o dan Ran II o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 1977(**5**);

(b) yn cyflawni gwasanaethau meddygol personol mewn cysylltiad â chynllun peilot o dan Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Gofal Sylfaenol) 1997(**6**); neu

(c) sy'n darparu gwasanaethau sy'n cyfateb i wasanaethau sy'n cael eu darparu o dan Ran II o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 1977 ac eithrio yn unol â'r Ddeddf honno;

mae i "ymholiadau amddiffyn plant" yr ystyr a roddir iddo gan reoliad 12(4).

(2) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol bennu swyddfa o dan ei reolaeth fel y swyddfa briodol mewn perthynas â gwasanaethau maethu sydd wedi'u lleoli mewn ardal benodol yng Nghymru.

(3) Yn y Rheoliadau hyn, mae cyfeiriad

(a) at reoliad neu Atodlen â rhif yn gyfeiriad at y rheoliad yn y Rheoliadau hyn, neu at yr Atodlen i'r Rheoliadau hyn, sy'n dwyn y rhif hwnnw;

(b) mewn rheoliad neu Atodlen at baragraff â rhif, yn gyfeiriad at y paragraff yn y rheoliad neu'r Atodlen sy'n dwyn y rhif hwnnw;

(c) mewn paragraff at is-baragraff â llythyren neu rif yn gyfeiriad at yr is-baragraff yn y paragraff hwnnw sy'n dwyn y llythyren honno neu'r rhif hwnnw.

(4) Yn y Rheoliadau hyn, oni fwriedir fel arall, mae cyfeiriadau at gyflogi person yn cynnwys—

(a) cyflogi person boed am dâl neu beidio;

(b) cyflogi person o dan gontract gwasanaeth neu gontract ar gyfer gwasanaethau;

(c) caniatáu i berson weithio fel gwirfoddolwr;

ond nid ydynt yn cynnyws caniatáu i berson weithredu fel rhiant maeth, ac mae cyfeiriadau at gyflogai neu at berson sy'n cael ei gyflogi i'w dehongli yn unol â hynny.

(**5**) 1977 p.49.
(**6**) 1997 p.46.

Datganiad o ddiben ac arweiniad plant

3.—(1) Rhaid i'r darparydd gwasanaeth maethu lunio, mewn perthynas â'r gwasanaeth maethu, ddatganiad ysgrifenedig (y cyfeirir ato yn y Rheoliadau hyn fel y "datganiad o ddiben") a rhaid iddo gynnwys—

(a) datganiad o nodau ac amcanion y gwasanaeth maethu; a

(b) datganiad ynghylch y gwasanaethau a'r cyfleusterau sydd i'w darparu gan y gwasanaeth maethu.

(2) Rhaid i'r darparydd gwasanaeth maethu ddarparu copi o'r datganiad o ddiben i swyddfa briodol y Cynulliad Cenedlaethol a rhaid iddo drefnu bod copi ohono ar gael, os gofynnir amdano, i'w archwilio gan—

(a) unrhyw berson sy'n gweithio at ddibenion y gwasanaeth maethu;

(b) unrhyw riant maeth neu ddarpar riant maeth y gwasanaeth maethu;

(c) unrhyw blentyn sydd wedi'i leoli gyda rhiant maeth gan y gwasanaeth maethu; ac

(ch) rhiant unrhyw blentyn o'r fath.

(3) Rhaid i'r darparydd gwasanaeth maethu lunio arweiniad ysgrifenedig i'r gwasanaeth maethu (y cyfeirir ato yn y Rheoliadau hyn fel yr "arweiniad plant") a rhaid iddo gynnwys—

(a) crynodeb o'r datganiad o ddiben;

(b) crynodeb o'r weithdrefn a sefydlwyd;

(i) yn achos asiantaeth faethu annibynnol, o dan reoliad 18(1);

(ii) yn achos gwasanaeth maethu awdurdod lleol, o dan adran 26(3) o Ddeddf 1989; a

(iii) yn achos asiantaeth faethu sy'n dod o fewn adran 4(4)(b) o Ddeddf 2000, o dan adran 59(4)(b) o Ddeddf 1989(**7**);

(c) cyfeiriad a rhif ffôn swyddfa briodol y Cynulliad Cenedlaethol; ac

(ch) cyfeiriad a rhif ffôn Comisiynydd Plant Cymru(**8**).

(4) Rhaid i'r darparydd gwasanaeth maethu ddarparu copi o'r arweiniad plant i swyddfa briodol y Cynulliad Cenedlaethol, i bob rhiant maeth sydd wedi'i gymeradwyo gan y darparydd gwasanaeth maethu ac (yn dibynnu ar oedran a dealltwriaeth y plentyn) i bob plentyn sydd wedi'i leoli gan y darparydd hwnnw.

(5) Yn ddarostyngedig i baragraff (6) rhaid i'r darparydd gwasanaeth maethu sicrhau bod y gwasanaeth maethu yn cael ei redeg bob amser mewn ffordd sy'n gyson â'i ddatganiad o ddiben.

(6) Ni fydd dim ym mharagraff (5) yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod dorri'r darpariaethau canlynol, na pheidio â chydymffurfio â hwy nac yn ei awdurdodi i wneud hynny—

(a) unrhyw ddarpariaeth arall yn y Rheoliadau hyn; neu

(b) yn achos asiantaeth faethu, unrhyw amodau sydd mewn grym am y tro mewn perthynas â chofrestru'r person cofrestredig o dan Ran II o Ddeddf 2000.

Adolygu'r datganiad o ddiben a'r arweiniad plant

4.—(1) Rhaid i'r darparydd gwasanaeth maethu—

(a) cadw'r datganiad o ddiben a'r arweiniad plant o dan sylw ac, os yw'n briodol, eu diwygio; a

(b) hysbysu swyddfa briodol y Cynulliad Cenedlaethol o unrhyw ddiwygiad o'r fath o fewn 28 diwrnod; ac

(**7**) Rheoliadau Gweithdrefn Sylwadau (Plant) 1991 (O.S. 1991/894, fel y'u diwygiwyd gan O.S. 1991/2033, O.S. 1993/3069, ac O.S. 2001/2874) yw'r Rheoliadau cyfredol.
(**8**) Fel y'i sefydlwyd o dan Ran V o Ddeddf Safonau Gofal 2000.

(c) darparu, os yw'r arweiniad plant wedi'i adolygu, gopi ohono i bob rhiant maeth sydd wedi'i gymeradwyo gan y darparydd gwasanaeth maethu ac (yn ddarostyngedig i oedran a dealltwriaeth y plentyn), i bob plentyn sydd wedi'i leoli gan y darparydd hwnnw.

RHAN II

PERSONAU COFRESTREDIG A RHEOLI GWASANAETH MAETHU AWDURDOD LLEOL

Yr asiantaeth faethu — ffitrwydd y darparydd

5.—(1) Rhaid i berson beidio â rhedeg asiantaeth faethu oni bai bod y person yn ffit i wneud hynny.

(2) Nid yw person yn ffit i redeg asiantaeth faethu oni bai bod y person—

(a) yn achos asiantaeth faethu annibynnol, yn unigolyn sy'n rhedeg yr asiantaeth faethu; neu

(b) yn gorff a—

(i) bod y corff wedi hysbysu swyddfa briodol y Cynulliad Cenedlaethol o enw, cyfeiriad a safle unigolyn (y cyfeirir ato yn y Rheoliadau hyn fel "yr unigolyn cyfrifol") yn y corff a hwnnw'n unigolyn sy'n gyfarwyddwr, rheolwr, ysgrifennydd neu swyddog arall i'r corff ac yn gyfrifol am oruchwylio rheolaeth yr asiantaeth faethu; a

(ii) bod yr unigolyn hwnnw yn bodloni'r gofynion a nodir ym mharagraff (3).

(3) Y gofynion yw:

(a) bod yr unigolyn yn onest ac o gymeriad da;

(b) bod yr unigolyn yn ffit yn gorfforol ac yn feddyliol i redeg yr asiantaeth faethu; ac

(c) bod gwybodaeth lawn a boddhaol ar gael ynglyn â'r unigolyn mewn perthynas â phob mater a bennir yn Atodlen 1.

(4) Rhaid i berson peidio â rhedeg asiantaeth faethu—

(a) os yw wedi'i ddyfarnu'n fethdalwr neu os dyfarnwyd atafaeliad ar ei ystâd ac (yn y naill achos neu'r llall) nad yw wedi'i ryddhau ac nad yw'r gorchymyn methdaliad wedi'i ddiddymu neu wedi'i ddileu; neu

(b) os yw wedi gwneud cyfansoddiad neu drefniant gyda'i gredydwyr, ac nad yw wedi'i ryddhau mewn perthynas ag ef.

Yr asiantaeth faethu — penodi rheolwr

6.—(1) Rhaid i'r darparydd cofrestredig benodi unigolyn, ac eithrio'r darparydd cofrestredig, i reoli'r asiantaeth faethu.

(2) Os corff yw'r darparydd cofrestredig, rhaid iddo beidio â phenodi yn rheolwr yr unigolyn cyfrifol.

(3) Rhaid i'r darparydd cofrestredig hysbysu swyddfa briodol y Cynulliad Cenedlaethol ar unwaith—

(a) o enw unrhyw berson a benodwyd yn unol â'r rheoliad hwn; a

(b) o'r dyddiad y mae'r penodiad i ddod yn effeithiol.

Yr asiantaeth faethu — ffitrwydd y rheolwr

7.—(1) Rhaid i berson beidio â rheoli asiantaeth faethu oni bai ei fod yn ffit i wneud hynny.